

คู่มือ

การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนบ้านไพรจิตรวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

คู่มือการนิเทศระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรจิตรวิทยาเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศนำไปใช้นิเทศการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือดูแลให้สำเร็จและนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

ในคู่มือการนิเทศระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฉบับนี้ ประกอบไปด้วยการกำกับติดตาม การมอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม การประเมินผล การตรวจสอบ และการรายงานผล และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการนิเทศระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนขอขอบคุณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง คณะครู นักเรียน และองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้การดำเนินงานการนิเทศระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสบผลสำเร็จด้วยดี

โรงเรียนบ้านไพรจิตรวิทยา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การกำกับติดตาม	1
การประเมินผล	2
การตรวจสอบ	3
การรายงานผล	4
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6-16

คู่มือการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนบ้านไพรจิตตวิทยา ได้ร่วมกับคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและการรายงานผลการปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. การกำกับติดตาม

1.1 รูปแบบการกำกับติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รูปแบบในการกำกับติดตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะ และการเป็นพี่เลี้ยง มีด้วยกัน 6 ขั้นตอน (อ้างอิงการวิจัยของ จีรัฐติกุล ดอนวิจารณ์ขจร)

1. ขั้นเตรียมการก่อนการนิเทศ ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านไพรจิตตวิทยา พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมีคำสั่งดำเนินงานที่ชัดเจน มีงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เพียงพอในการดำเนินงาน การดำเนินงานของระบบ 5 ขั้นตอน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองสามารถดำเนินการได้ครบถ้วน แต่การพัฒนาส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาครูควรมีการพัฒนาที่เป็นระบบต่อเนื่อง การส่งต่อสามารถดำเนินการได้ดีตามความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือเร่งด่วน โรงเรียนจึงมีการดำเนินงานและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาอย่างต่อเนื่อง นำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2. ขั้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และทำการชี้แจงให้เข้าใจตรงกันตามลำดับขั้นของการวางแผนและออกแบบการนิเทศ โดยต้องนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาจากองค์ประกอบข้อ 1 มาใช้เป็นฐานคิดในการวางแผนและออกแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน พร้อมทั้งกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน

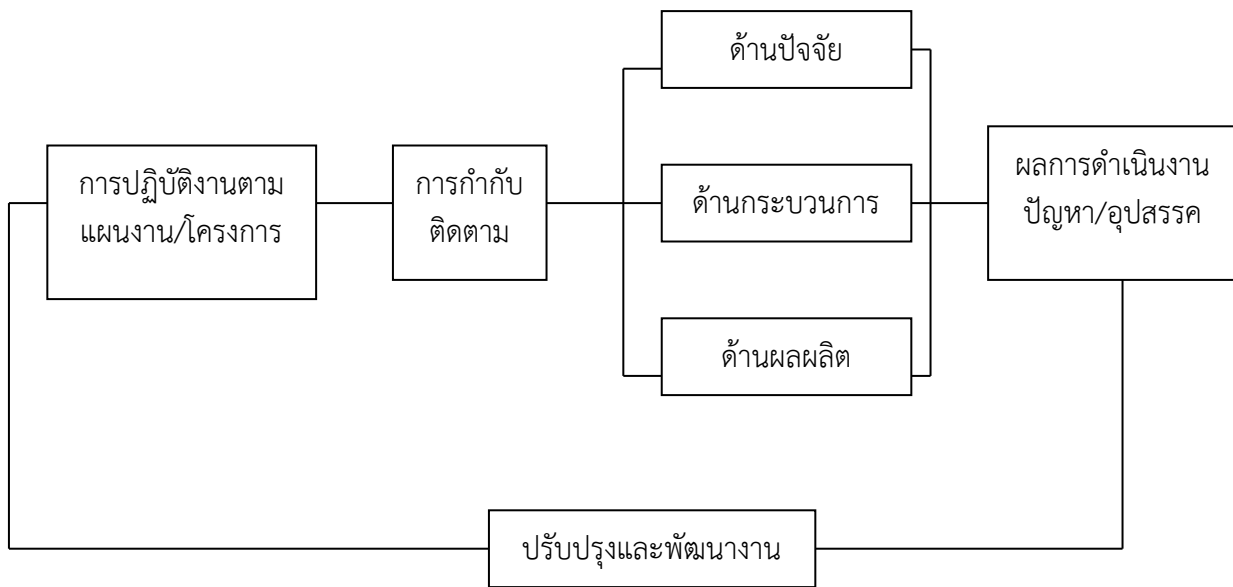
3. ขั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการนิเทศ เป็นการพัฒนาการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศตามลำดับขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน โดยเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้นิเทศจะนำเครื่องมือต่างๆมาใช้ดำเนินการร่วมกับคู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้มีความชัดเจน

4. ขั้นการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ศึกษาทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจนตามคู่มือและเครื่องมือการนิเทศ ก่อนที่จะดำเนินการบันทึกผลการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง และทำงานคู่ขนานกับบันทึกผลการรับการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อนำผลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกัน และนำข้อมูลจากผลที่ได้รับจากการชี้แนะมาดำเนินการพัฒนาต่อไป

5. ขั้นประเมินผลเป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับการนิเทศ โดยการประเมิน 3 มิติ คือ จากครูผู้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประเมินกันเอง ประเมินโดยผู้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยผู้บริหาร การประเมินโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและพัฒนา ผู้รับ การนิเทศ ให้มีพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ขั้นสะท้อนคิดหลังการนิเทศขั้นนี้ผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมการ ชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง จากแบบตรวจสอบพฤติกรรมการชี้แนะและ ระบบพี่เลี้ยงหลังจากที่ได้ดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะเป็นการยืนยันการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งสองฝ่ายและ ที่สำคัญคือ การนำข้อมูลที่ได้รับจากการบันทึกในเครื่องมือมาอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่างๆ จะช่วยส่งเสริมและ พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้กว้างขวางขึ้น โดยใช้วิธีการสะท้อนความคิด ในการประชุมประจำเดือน

1.2 มอหมายผู้รับผิดชอบในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดขอบข่ายการกำกับ ติดตามงาน ดังนี้

2. การประเมินผล

- 2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล ตามคำสั่งการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.2 สร้างเครื่องมือประเมินผลให้ครอบคลุมการประเมินผลทุกด้าน
- 2.3 ดำเนินการประเมินผลก่อนดำเนินโครงการเพื่อดูความเป็นไปได้ ระหว่างดำเนินโครงการเพื่อดู ความก้าวหน้า และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการเพื่อดูประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามโครงการ

3. การตรวจสอบ

เป็นการประเมินความก้าวหน้าของดำเนินงาน/ โครงการ ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ของงาน/ โครงการนั้นๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดการตรวจสอบจึงเป็น กระบวนการที่บ่งชี้คุณภาพของงาน/โครงการของโรงเรียนว่าประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายหรือไม่ เพียงใด การตรวจสอบแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

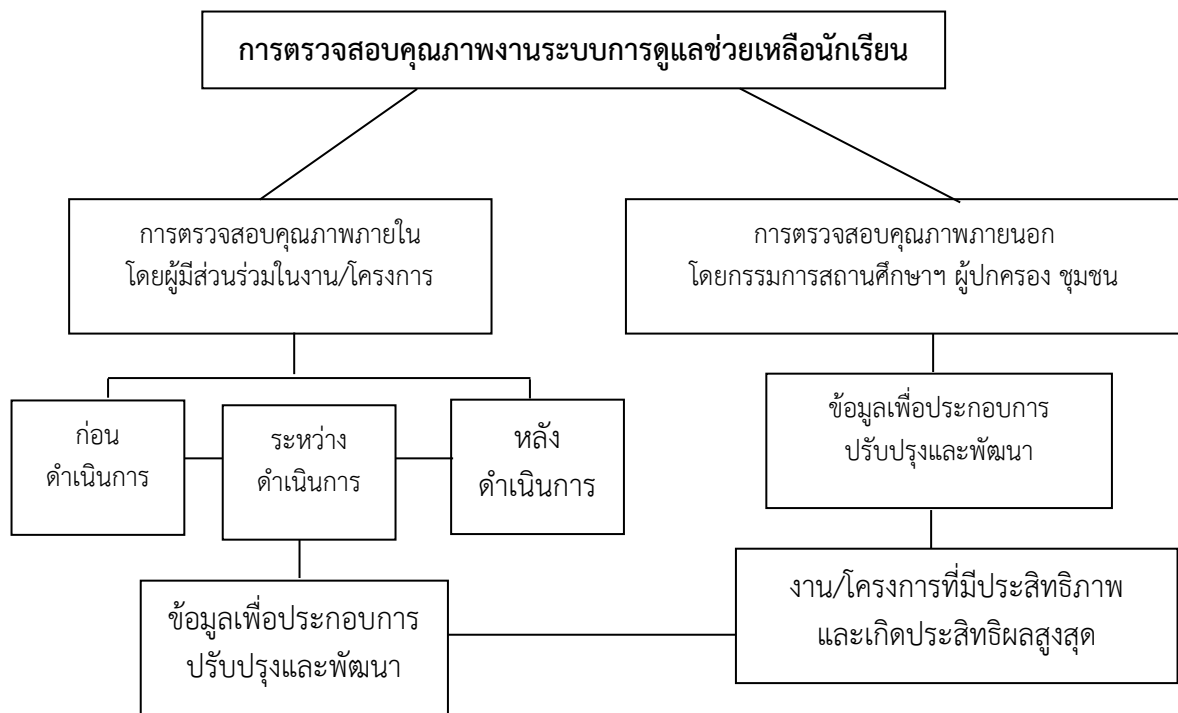
1. การตรวจสอบคุณภาพภายใน หรือการประเมินตนเองในโรงเรียน

เป็นกระบวนการที่กระทำโดยผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/โครงการ ก่อให้เกิดสารสนเทศในก ตัดสินผลสัมฤทธิ์ของงาน/โครงการและต้องกระทำทุกขั้นตอนของการทำงาน ซึ่งการตรวจสอบนี้อาจกระทำเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการ

2. การตรวจสอบคุณภาพภายนอก

เป็นกระบวนการที่กระทำโดยบุคลากรหรือคณะบุคคลที่ไม่ได้ร่วมงาน/โครงการ ซึ่งทาง โรงเรียนแต่งตั้ง หรือตรวจสอบโดยผู้ปกครอง ชุมชน โดยเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน/ โครงการ เพื่อตรวจสอบว่างาน/ โครงการ ประสบผลสำเร็จเพียงใด โดยพิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของงาน/โครงการที่กำหนดไว้ผลการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการ ปรับปรุงและพัฒนางาน/โครงการต่อไป

โรงเรียนบ้านไพรจิตตวิทยา ได้กำหนดรูปแบบของการตรวจสอบคุณภาพของงาน โครงการ ดังนี้

4. การรายงานผล

เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงาน/โครงการ ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนที่จะต้อง รายงานผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค เพื่อร่วมมือสนับสนุนในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการของโรงเรียนให้ ประสบผลสำเร็จในปีต่อไป

โรงเรียนบ้านไพรจิตตวิทยา ได้กำหนดแนวทางในการรายงานผลการดำเนินงานดังนี้

1. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ แล้วรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการ เมื่อสิ้นสุด

แต่ละกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม ตามแบบรายงานโครงการ และแบบรายงานการจัดกิจกรรมของโรงเรียนบ้านไพรจิตรวิทยา

2. ทุกสิ้นปีการศึกษา โรงเรียนจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อเผยแพร่ให้ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดได้ทราบต่อไป ซึ่งมีสาระของเรื่องที่จะรายงาน ดังนี้

3. ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี

4. สรุปผลการดำเนินตามกลยุทธ์ หรือการรายงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และโครงการที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัย ทักษะชีวิต

5. ผลสำเร็จที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย และจุดพัฒนาในอนาคต

5. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

5.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5.4 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

5.5 พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

แบบประเมิน

โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปีการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีจำนวน 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ด้านสภาวะแวดล้อม
ตอนที่ 2 ด้านปัจจัย
ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ
ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต
2. วิธีการประเมินให้ทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้
คะแนน 5 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ มากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ มาก
คะแนน 3 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ ปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ น้อย
คะแนน 1 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ น้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อสังเกตจาก การประเมิน
		5	4	3	2	1	
1	<u>ด้านสถานะแวดล้อม</u>						
	1.1 หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน						
	1.2 การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้						
	1.3 การจัดบรรยากาศในการดำเนินงานเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินโครงการ						
	1.4 การประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ						
2	<u>ด้านปัจจัย</u>						
	2.1 มีจำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินโครงการเพียงพอเหมาะสม						
	2.2 มีคณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรอื่นให้ความร่วมมือ						
	2.3 มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ						
	2.4 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน บุคลากร หรือหน่วยงานเอกชน						
	2.5 มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนิน โครงการ มีเพียงพอ						
	2.6 อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ						
3	<u>ด้านกระบวนการ</u>						
	3.1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา						
	3.2 การจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ						
	3.3 การวางแผนดำเนินโครงการ						
	3.4 การปฏิบัติงานตามโครงการ						
	3.5 การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม						
	3.6 การนิเทศติดตามกำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ						
	3.7 การประเมินผลการดำเนินโครงการ						
	3.8 การวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง						

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อสังเกตจาก การประเมิน
		5	4	3	2	1	
4	<u>ด้านผลผลิต</u>						
	4.1.1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน						
	4.1.2 การวางแผนการจัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน						
	4.1.3 การดำเนินระบบการดูแลนักเรียน 5 ขั้นตอน						
	4.1.4 จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต						
	4.1.5 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความปลอดภัย						
	4.1.6 นักเรียนได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย						
	4.1.7 ครูประจำชั้นดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบทุกขั้นตอนครอบคลุม						
	4.1.8 โรงเรียนได้รับความชื่นชมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....